

Ny rapport: Stora prisskillnader driver gränshandeln av alkohol

På uppdrag av Sprit & Vinleverantörsföreningen och Sveriges Bryggerier har Ek. dr. David Sundén analyserat vilken påverkan de stängda gränserna har haft på alkoholförsäljningen under coronapandemin. Granskningen visar tydligt att gränshandelns betydelse är större än vad man tidigare trott, säger David Sundén.

I en nytgiven rapport visar David Sundén att försäljningen av alkohol ökade med 30 procent i län som gränsar till Danmark under perioden 1 april 2020–31 mars 2021 jämfört med perioden 1 mars 2019–28 februari 2020. Tolv procentenheter av denna ökning kan direkt kopplas till stängda gränser. Under samma period minskade försäljningen i de län som gränsar till Norge med 19 procent till följd av begränsade möjligheter för norrmän att handla alkohol i Sverige.

- Granskningen visar tydligt att gränshandelns betydelse är större än vad man tidigare trott, säger David Sundén.

Pandemins stängda gränser är en unik händelse som gör det möjligt att studera hur gränshandeln med alkohol faktiskt ser ut och hur omfattande den är.

- Sundéns rapport visar tydligt att det, precis som för många andra marknader, är priset som avgör var du handlar. Med stängda gränser har det blivit tydligt att de stora prisskillnaderna mellan Sverige och våra grannländer driver på gränshandel både ut från och in till Sverige. I takt med att pandemin avtar kommer resandet till våra grannländer öka, och med det även gränshandeln och den illegala införseln. Det är varken bra för svensk folkhälsa eller svenska alkoholskatteintäkter, säger Anna-Karin Fondberg, vd för Sveriges Bryggerier.

I rapporten har Sveriges län delats upp i tre grupper: *Norska gränslän, danska gränslän och kontrollän*. Rapporten visar tydligt att försäljningen skiljer sig kraftigt beroende på län och geografiskt läge. I Jämtland minskade exempelvis försäljningen med 24 procent och i Skåne ökade försäljningen med 30 procent. Samtidigt ökade alkoholförsäljningen på Systembolaget i snitt med 12,5 procent.

- Om vi vill att svenskar ska fortsätta handla alkohol i Sverige även efter pandemin, är inte en höjning av alkoholskatten rätt väg att gå. Det är därför oroväckande att regeringen har aviserat en alkoholskattehöjning till 2023. Vill man värna den kontrollerade försäljningen är det viktigt att göra den

kanalen attraktiv. I stället för att höja alkoholskatten bör regeringen tillsätta en ny införselutredning, säger Anna De Geer, vd för Sprit & Vinleverantörsföreningen.

Några av rapportens resultat

Försäljningen av alkohol på Systembolaget ökade med 12,5 procent under Covid-19.

Förändringen i försäljningen skiljer sig starkt beroende av län och geografiskt läge. I Jämtland minskade försäljningen med 24 procent. I Skåne ökade försäljningen med 30 procent (se figur 1 och tabell 1 i rapporten).

I de danska gränslänen ökade försäljningen med 30 procent. I de norska gränslänen minskade försäljningen med 2 procent. I övriga län ökade försäljningen med 17 procent.

Försäljningen av alkohol i de danska gränslänen ökade med 12 procent till följd av begränsade möjligheter för svenskar att handla alkohol i Danmark/Tyskland. Resterande ökning bedöms vara coronarelaterad i likhet med den ökade försäljningen i övriga Sverige (se tabell 1 i rapporten).